

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Uudessa testamentissa on neljä eri evankeliumia. Mitä tarkoitetaan niitä koskevalla synoptisella kysymyksellä?
2. Mitkä syyt johtivat idän ja lännen kirkkojen skismaan vuonna 1054, ja millaisia seurauksia tällä välirikolla oli?
3. Miten 1800-luvun suomalaisuusliike vaikutti ortodoksisen kirkon kehitykseen? Voit käyttää tarkastelusi lähtökohtana seuraavaa lainausta rovasti Sergei Okulovin (1853–1940) pitämästä puheesta.

”Teitä ei vielä päästetä kirkkoon suomenkielisellä jumalanpalveluksella sentähden, ettei kansa sitä tahdo. Herättäkää kansassa se tahto. Toimittakaa kouluissanne hartaushetkiä ja hengellisiä luentoja suomeksi. Herättäkää kansassa rakkautta suomenkielisen hartauden toimittamiseen. – Tällä kaikella te panette hyvän pohjan kivijalalle, jonka päälle on mahdollista laskea toinen kerros.”

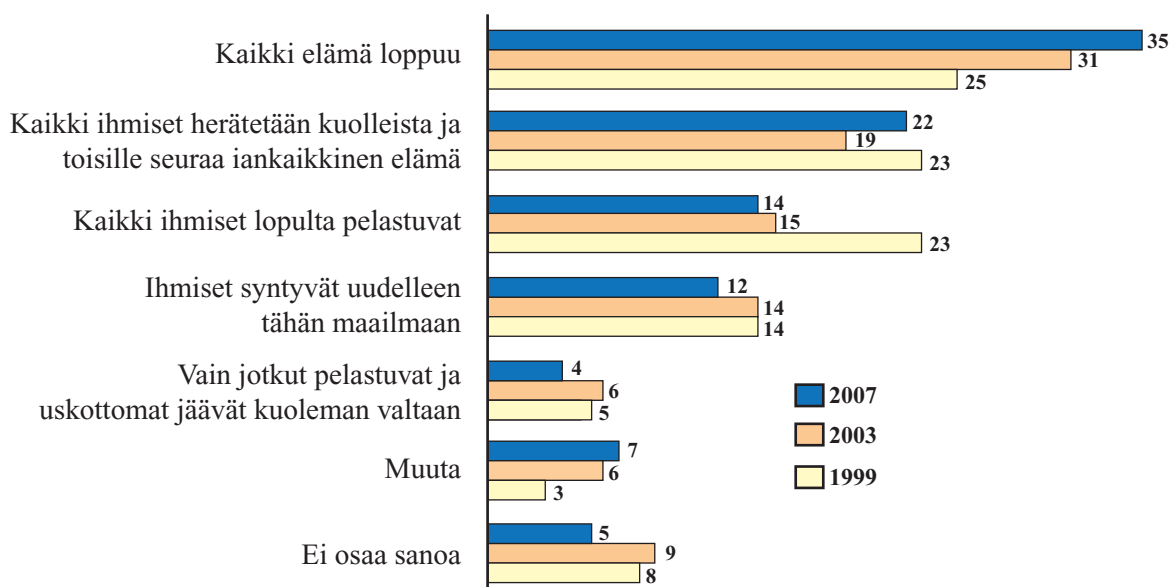
Teuvo Laitila, *Uskon luotsi* (2004)

4. Miten Suomen ortodoksisen kirkon hallinnossa yhdistyvät piispallisen johtajuuden ja demokraattisen päätöksenteon periaatteet?
5. Selitä lyhyesti seuraavien termien merkitys: mysteerio, proskomidi, liturgia, eukaristia, moleben, akatistos.
6. Mitä näkökulmia kristillinen etiikka tuo keskusteluun pakolaisista, ulkomaalaisista ja maahanmuuttajista?

7. Ohessa on esitelty *Gallup Ecclesiastica 2007* -haastattelututkimuksen tuloksia siitä, mitä suomalaiset uskovat tapahtuvan kuoleman jälkeen.

Millaiset eri maailmankatsomukselliset ja uskonnolliset vaikutteet heijastuvat suomalaisten uskomuksissa?

**Suomalaisten käsitykset siitä, mitä kuoleman jälkeen tapahtuu.
Gallup Ecclesiastica 2007, N=1 030, 2003, N=1 009 ja 1999, N=992 (%).**

Lähde: Monikasvoinen kirkko: Suomen evankelis-luterilainen kirkko vuosina 2004–2007 (2008)

8. Intian uskonnollinen nykytilanne
- + 9. Pohdi asketismin ja elämäntapakysymysten haastetta ortodoksisuudelle tässä ajassa. Voit hyödyntää pohdinnassasi seuraavaa katkelmaa rovasti Pentti Hakkaraisen artikkelista *Hengellisen kilvoituksen alkulähteille*.

”Tie Jumalan yhteyteen toteutuu kilvoittelijaisien opetuksen mukaan kirkon hengen mukaisessa rukouksessa ja hiljaisuudessa. Ortodoksinen teologia on syvimmiltään ihmisen eheytymistä ja terapiaa.

Bysantin kirkon hengellinen elämä perustuu kilvoittelijassa itsekkyyden ja vastuuttomuuden voittamiseen. Pyhät isät opettavat, ettei ihmisen sisäinen maailma saa olla koskaan tyhjä Jumalan hoitaville hyveille.

Jumala lahjoittaa ortodoksisen kilvoituselämän askeetille. Kilvoituselämä merkitsee kilvoittelijan sisäisen olemassaolon syvää muutosta.”

Pentti Hakkarainen, *Bysantin hengellistä terapiaa* (2009)

- + 10. Pääsiäinen on ortodoksisen kirkkovuoden keskus ja suurin juhla. Millä tavoin pääsiäisen keskeinen merkitys ilmenee pääsiäiskaudella ja kirkkovuoden muina aikoina liturgisessa perinteessä ja hengellisessä kokemusmaailmassa?